

Regio Stedendriehoek

Inhoudelijke uitwerking Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'

3 juli 2024

Ter opname in definitief convenant tussen rijk en regio Stedendriehoek

Verwachte ondertekening september 2024

Looptijd Regio Deal Sterker in 3D: tot 31 december 2028

Partners in de regio

De Regio Stedendriehoek en de Provincies Gelderland en Overijssel treden namens en op verzoek van de regio op als ondertekenaars van de Regio Deal (het convenant). Aan de totstandkoming van het convenant is samengewerkt vanuit een (bestuurlijk) Partneroverleg van overheden, bedrijfsleven en onderwijs. De Strategische Board Regio Stedendriehoek is de multiple helix samenwerking van de regio. Naast vertegenwoordigers van het AB van de Regio Stedendriehoek en de provincies Gelderland en Overijssel nemen hieraan deel - mede namens de Strategische Board - vertegenwoordigers van Hogeschool Saxion en ROC Aventus voor het onderwijs, vertegenwoordigers van VNO-NCW Midden Regio Stedendriehoek, Deventer Economisch Perspectief, Bedrijvenkring Apeldoorn voor het bedrijfsleven. Voor de periode van uitvoering van de Regio Deal worden samenwerkingsafspraken tussen partners binnen de regio vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Bij de totstandkoming van aanvraag en convenant zijn vele partners in de regio betrokken geweest.

Begripsbepaling:

- *Regio Deal*: convenant dat door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, eventueel een andere minister/ staatssecretaris en één of meer regiopartners is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;
- *Regio Envelop*: het bedrag van € 900 miljoen dat het kabinet Rutte IV beschikbaar heeft gesteld om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals af te sluiten;
- *Regiokassier*: publieke regiopartner, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of een van de openbare lichamen Bonaire Sint-Eustatius of Saba, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;
- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regiopartner;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regiopartner, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;
- *Specifieke uitkering/Bijzondere uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals*: betreft de specifieke uitkering of bijzondere uitkering waarin de juridische- en financiële kaders en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een regiokassier door het Rijk staan;
- *Partner*: organisatie die bedrijfsleven, onderwijs, overheid of de quadruple helix in de regio representeert, die nauw betrokken is bij de ontwikkeling, sturing en uitvoering van de Regio Deal en de separate regionale samenwerkingsafspraken ondertekent.
- *Regio Stedendriehoek*: De regio bestaat uit de acht gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen. Grotendeels in Gelderland en voor een klein deel in Overijssel gelegen.
- *Multiple of quadruple helix samenwerking*: Samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke instellingen.
- *Schaalsprong*: Een versnelde en grootschalige ontwikkeling van woningbouw die gepaard gaat met een behoefte aan opschaling van (maatschappelijke) voorzieningen en (economische) bedrijvigheid.

Algemene overwegingen

1. Rijk en regio werken samen in Regio Deals aan complexe, regionale opgaven gericht op het vergroten van de kwaliteit van leven, wonen en werken in de regio ('brede welvaart').
2. Regio Deals beogen de samenwerking tussen overheden, onderwijs, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners in de regio en tussen Rijk en regio te versterken.
3. Voor de Regio Deals zijn middelen beschikbaar uit de Regio Envelop, waarbij vanuit het partnerschap vertrekpunt is dat de Rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering.
4. De Regio Deals onderscheiden zich door haar integrale en gezamenlijke programmatische aanpak met lerend en adaptief karakter en met financiering van zowel Rijk als regio van reguliere beleidsinstrumenten.
5. De Regio Deals zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij geleerde lessen en structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen worden geborgd.
6. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals vijfde tranche worden door BZK beschikbaar gesteld als specifieke uitkering of bijzondere uitkering op grond van het Besluit specifieke uitkering Regio Deals vijfde en zesde tranche.

Specifieke overwegingen

Kenmerk regio

Het gaat goed met de Regio Stedendriehoek. Dankzij de centrale ligging is de regio goed bereikbaar zowel over de weg, het spoor als het water, vanuit binnen- en buitenland. Er wonen bijna een half miljoen inwoners, tegen de 50.000 bedrijven zijn er gevestigd en er zijn bijna een kwart miljoen werkenden. De regio heeft goed (beroeps)onderwijs. Regio Stedendriehoek kenmerkt zich door de kortste afstand tot en hoge kwaliteit van ruimte en openbaar groen.

Inwoners van de regio zijn gelukkig (Monitor Brede Welvaart, Provincie Gelderland, 2022). De economische ontwikkeling scoort – ten opzichte van de landelijke lijn – positief. En samenwerkende partijen (ondernemers, overheid, onderwijs & onderzoek en maatschappelijke instellingen) weten elkaar steeds beter te vinden. Kortom: de brede welvaart in de Regio Stedendriehoek is over het algemeen goed te noemen. De regio is in balans.

Urgentie, waarom is deze Regio Deal nodig

De Regio Stedendriehoek kan met haar kwaliteiten en mogelijkheden een (extra) bijdrage leveren aan nationale vraagstukken, juist omdat de regio nu in balans is. Het is daarmee de opgave om ook op de lange termijn deze balans te behouden, zodat het een fantastische regio blijft om in te wonen, werken en recreëren. Ook wanneer een plek gegeven wordt aan grote opgaven.

De regio biedt letterlijk ruimte aan de woonopgave. De regio heeft afspraken gemaakt voor 24.000 nieuwe woningen tot 2030 en een flinke verduurzamingsopgave in de bestaande woningvoorraad. En in de Contourennotitie Nota Ruimte van het Rijk (2023) wordt de regio Stedendriehoek aangeduid als regio voor een schaa sprong. Een ambitie die in de komende twee jaar wordt uitgewerkt in een verstedelijkingsstrategie, een integrale aanpak waarbij belangen vanuit leefbaarheid, economie, bereikbaarheid, landschap, natuur en wonen zorgvuldig worden afgewogen. Daarnaast draagt de regio bij aan de klimaatopgave, aan de voor onze regio relevante kwaliteit van het groene landschap en veranderend landgebruik.

Deze ambitie vraagt van de regio focus (de goede dingen doen) op wat wordt uitgevoerd (ruimte & klimaat, economie en leefbaarheid) en in termen van duurzaamheid (dingen goed doen) en digitalisering (dingen slim doen) op hoe het wordt uitgevoerd. Voor het naar de toekomst toe behouden en versterken van de brede welvaart. De regio werkt met deze Regio Deal aan 4 opgaven:

- A. Druk op ruimte en klimaat
- B. Kwetsbaarheid economie
- C. Zorg om leefbaarheid
- D. Samen stevig staan ten tijde van grote opgaven.

Opgave A: Druk op ruimte en klimaat

De druk op de ruimte is groot. Deze Regio Deal gaat niet over de verdeling van de ruimte, maar over hoe er zo groen en slim mogelijk gebruik van kan worden gemaakt. Met het bieden van ruimte aan de woonopgave, is er ook ruimte voor werken, mobiliteit, en recreëren nodig en is een blik op duurzaam multifunctioneel landgebruik gevraagd. Hierbij komen nog de zorgen rondom het gebrek aan capaciteit op het elektriciteitsnet, de leveringszekerheid van materialen en vraagstukken rondom klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Groen betekent zorg dragen voor de kwaliteit van bodem en water in het groene landschap van de regio met balans in landschap en natuur. Daar waar gebouwd of gerenoveerd wordt (woningen en werklocaties), beter en slimmer gebruik maken van de nodige grondstoffen. Met aandacht voor de energietransitie om (nieuwe) woningen en bedrijven te voorzien van de nodige energie. Slim betekent beter gebruik maken van data en digitale technieken waardoor sneller doorbraken gerealiseerd worden in de complexe (ruimtelijke) puzzels.

Opgave B: Kwetsbaarheid economie

De Regio Stedendriehoek ontwikkelt naar 50.000 bedrijven met een grote diversiteit. Met name kleine en middelgrote ondernemingen, kenmerkend voor de Regio Stedendriehoek, zijn moeilijk in staat de duurzame en digitale transitie te maken (RaboResearch, 2024). Daarnaast is het in deze brede economie moeilijk om specialisatie te ontwikkelen die nodig is voor innovatiekracht. Op het gebied van duurzaamheid en digitalisering heeft de regio kansen in huis om specialisatie op topniveau te ontwikkelen ('topsport') en zo ook de brede en diverse economie ('breedtesport') in de regio naar een hoger niveau te tillen.

De arbeidsparticipatie is in de regio relatief laag en het aantal theoretisch opgeleiden, nodig voor o.a. de ontwikkelingen in innovatiekracht, is al langere tijd iets onder het landelijk gemiddelde (Monitor Brede Welvaart, Provincie Gelderland, 2022). Sterk onderwijs op alle niveaus is van essentieel belang voor de scholing van (kandidaat)werknemers en onderzoek en (daarmee) voor de innovatiekracht van de bedrijven en organisaties in de regio. Maar het verschil in tijdshorizon tussen MKB en onderwijs zorgt voor een mismatch. Het MKB vindt het lastig om een goede vraag te formuleren voor de behoefte aan arbeidskrachten op de langere termijn en het onderwijs heeft juist tijd nodig voor ontwikkeling van de benodigde scholing. Krachtenbundeling voor talentontwikkeling, vakmanschap en innovatie, van bedrijfsleven, overheden en onderwijs (PO/ WO/ MBO/ Praktijkvakscholen/ HBO) gaat het verschil maken om de economische positie die de regio nu heeft te behouden in het licht van de opgaven waar de regio voor staat.

Opgave C: Zorg om leefbaarheid

De samenhang en binding in de regio vraagt aandacht, zeker als gehoor wordt gegeven aan de ambitie in de woonopgave. De verstedelijkingsopgave biedt kansen om de steden te versterken als aantrekkelijke leef-, leer- en werkgebieden en de schaalessprong biedt kansen voor de dorpen en kernen om niet alleen de lasten van meer woningen te dragen, maar ook te delen in de lusten in termen van voorzieningen, het accommoderen van vergrijzing en het tegengaan van wegtrekken van jongeren.

Samenhang en binding uit zich in afstand tot en bereikbaarheid van voorzieningen als scholen, sport, winkels, zorg, cultuur en OV en in het versterken van de sociale cohesie in de steden, binnen wijken en buurten, en de dorpen en kernen. Het zorgt ervoor dat (nieuwe) mensen zich (snel) thuis voelen in de regio en met plezier wonen, werken en recreëren. De leefbaarheid (en daarmee samenhang en binding) is ook voorwaardelijk voor het houden van talent, nodig om de economie te vernieuwen transities te helpen realiseren.

Het slim samenbrengen van functies op geschikte locaties, in het voorzien in randvoorwaarden (zoals infrastructuur voor mobiliteit hub of leerkrachten voor scholing) en in het verbinden van de stad en het platteland van de regio. Zo kan de regio werken aan vitale gemeenschappen waar mensen bereid zijn zich voor elkaar in te zetten.

Opgave D: Samen stevig staan ten tijde van flinke opgaven

De Regio Stedendriehoek heeft de afgelopen jaren ingezet op samenwerken en waarmaken. Allerlei recent in gang gezette ontwikkelingen in de regio – zoals de actuele reorganisatie van de regionale werkorganisatie, het opnieuw samenstellen en positioneren van de Strategische Board, het beter betrekken van de gemeenteraden – zijn hierbij ondersteunend. De eerdere Cleantech Regio Deal heeft hier zeker bij geholpen. De regionale inzet loont, binnen de regio en ook in contacten met het Rijk.

De regionale samenwerking vraagt continue aandacht en is het essentieel de leerpunten uit de afgelopen periode om te zetten in structurele versterking van samenwerking en resultaten. Belangrijk aandachtspunt hierbij is de energie van al onze partners goed vast te houden en tot zijn recht te laten komen. De leerervaringen uit de eerdere Regio Deal worden hier benut, net zoals leerervaringen op het vlak van samenwerken op bestuurlijk niveau en het monitoren van impact. Ook het duurzaam en gefocust werken aan gedeelde opgaven tussen Rijk en Regio vraagt investeren in de goede samenwerkingsmodus.

Aansluiting bij nationale beleidsdoelen of programma's

De Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' sluit vooral aan bij de Contourennotitie Nota Ruimte 2023 en het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Daarnaast raakt de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' diverse nationale beleidsdoelen en vraagt samenwerking met meerdere nationale programma's. Dit vormt onderdeel van het gesprek tussen Rijk en Regio gedurende de uitvoering van de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D'.

DOELEN, AANPAK EN RESULTATEN REGIO DEAL STEDENDRIEHOEK 'STERKER IN 3D'

Doelen

Iedere opgave is uitgewerkt in een programmalijn met doel, aanpak (opdeling in sporen met interventies) en bijbehorende resultaten.

De Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' streeft de volgende doelen na:

- 1. Doel programmalijn Duurzaam:** Duurzaam werken aan een groene regio in balans om te kunnen blijven wonen, werken en recreëren met een gezond water- en bodemsysteem en een robuuste natuur.
- 2. Doel programmalijn Divers:** De economische (innovatie)kracht aanjagen door het ontwikkelen van innovatieve clusters op digitalisering en duurzaamheid en het ondersteunen van (MKB-) ondernemers in de duurzame en digitale transitie.
- 3. Doel programmalijn Dichtbij:** Het vergroten van toegang tot voorzieningen en het vergroten van de sociale cohesie om zo voor inwoners een prettige leefomgeving te bieden.
- 4. Doel programmalijn Krachtige regio:** Samenwerken en waarmaken! Als regio duurzaam de doelen van deze Regio Deal realiseren en tegelijkertijd verstevigd vanuit deze Regio Deal de samenwerking met partners buiten de regio aangaan.

Aanpak

Voor de invulling van deze Regio Deal zijn in het voorjaar van 2023 initiatieven en ideeën, geïnventariseerd die de basis waren voor de aanvraag van deze Regio Deal. Deze initiatieven en ideeën weerspiegelen de kracht en energie van de regio en zijn dan ook een belangrijk toetspunt geweest voor de focus en programmatische uitwerking. Daarnaast wordt in de uitwerking en uitvoering nadrukkelijk ingezet op impact. Bij vormgeving van het selectieproces en bij de monitoring krijgt dit specifiek een plek, onder meer door het werken met een onafhankelijke adviescommissie. De Regio Deal levert een extra impuls op de bestaande regionale inzet door vernieuwing of innovatie in inzet, aanpak en/ of resultaat. De Regio Deal zal zich gedurende de uitvoering van de deal verhouden tot actuele (landelijke) ontwikkelingen. De Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' is bedoeld als een aanpak voor aangedragen vernieuwende initiatieven:

- Die schaalbaar zijn;
- Waarbij 50% cofinanciering is toegezegd;
- Waarbij meerdere partijen uit de quadruple helix actief zijn betrokken in de uitvoering;
- Die per definitie impact hebben op één of meer dan één 'D' (Duurzaam, Divers, Dichtbij);
- Die realiseerbaar zijn binnen de termijn van de Regio Deal;
- Die zicht hebben op toekomstperspectief na de Regio Deal, en
- Die regionaal zijn of regionaal betekenis hebben.

Bij het bepalen van de extra impuls wordt bij de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' het verwachte effect afgemeten in termen van:

Versnellen: Met de Regio Deal projecten worden doelstellingen (van bestaande regionale inzet) versneld gerealiseerd.

Versterken: Met de Regio Deal projecten wordt een langduriger en groter effect van de huidige regionale inzet gerealiseerd.

Verbreden: Met de regiodealprojecten wordt verbinding gemaakt tussen partners in de quadruple helix samenwerking, door meerdere doelen en programmalijnen (D's) en/ of sporen te dienen en door resultaten en leereffecten binnen en buiten de regio te delen.

Per programmalijn zijn sporen met interventies gedefinieerd, die regelmatig nauw met elkaar samenhangen en bijdragen aan een combinatie van doelen. Met de verschillende rijksdepartementen – zowel de departementen die meetekenen in dit convenant als alle departementen die aan hebben gegeven betrokken te willen zijn bij de uitvoering van de Regio Deal – zal steeds een bij de inhoud van de programmalijn passende samenwerking worden vormgegeven.

Opgave A: Druk op ruimte en klimaat

Doel en Programmalijn Duurzaam

Spoor 1: Biobased en circulair bouwen en maken

Terugdringen van grondstoffen gebruik en in lijn brengen met de Parijs doelstellingen voor CO2 uitstoot in zowel bestaande als nieuwbouw van woon- en werklocaties en productieprocessen. Met de interventies:

- Ontwikkelen en toegankelijk maken van (toepasbare) kennis op gebied van circulair en biobased bouwen en maken.
- Ontwikkelen en optimaliseren van enkele ketens voor biobased en circulair bouwen en productieprocessen in de regio.
- Versterken van de samenwerkingsverbanden voor innovatie in de (land)bouw.

Spoor 2: (Smart) Energie hubs met bedrijven, agrariërs en inwoners

Komen tot doorbraken die een duurzame energievoorziening in de praktijk mogelijk maken. Met de interventie:

- Ontwikkelen en testen van 'nieuwe' elementen in (smart) energiehubbs die opslag en conversie faciliteren, collectieve energiesystemen, flexibele beprijzing en slimme warmteoplossingen mogelijk maken en daarmee oplossingen bieden voor netcongestie.

Spoor 3: Duurzaam multifunctioneel landgebruik

Inzetten op duurzaam multifunctioneel landgebruik dat bijdraagt aan ecologische veerkracht, klimaatadaptatie, het behoud en herstel van biodiversiteit en toekomstgerichte landbouw en nieuwe teelten. Met de interventies:

- Bieden van experimenteerruimte voor groenblauwe dooradering om knelpunten aan het licht te brengen en doorbraken te kunnen realiseren.
- Inzetten op initiatieven gericht op innovatieve aanpak van de landbouw transitie.

Opgave B: Kwetsbaarheid economie

Doel en Programmalijn Divers

Spoor 4: Innovatieve clustervorming

Inzetten op ontwikkelen van innovatieve clusters rond digitalisering en duurzaamheid. Met in elk geval de interventie:

- Stimuleren van enkele vernieuwende leer- en innovatieomgevingen en netwerken op het gebied van digitalisering en duurzaamheid.

Spoor 5: MKB klaar voor de toekomst

Ondersteunen van bestaande en startende MKB-ondernemers en stimuleren van ondernemerschap (in verbinding met onderwijs) om deze klaar te maken voor duurzame en digitale transitie en ondersteunen van werknemers om zich (bij) te scholen voor deze transitie. Met de interventies:

- Versterken van bewustzijn bij werkgevers en het scherp krijgen van hun belemmeringen om te investeren in om- en bijscholing.
- Organiseren van regio brede vraag gestuurde ondersteuning en dienstverlening in anders organiseren en werken gericht op bestaande en startende MKB-ondernemers (inclusief de agrarische sector) ten behoeve van de duurzame en digitale transitie.
- (Door)ontwikkelen van enkele contextrijke praktijkleeromgevingen gericht op technologische toepassingen en daarnaast opschalen en professionaliseren van begeleiding en scholing naar toekomstgerichte (land)bouw.

Opgave C: Zorg om leefbaarheid

Doel en Programmalijn Dichtbij

Spoor 6: Vergroten leefbaarheid

Vergroten van de bereikbaarheid van voorzieningen in de hele regio en het stimuleren van vitale gemeenschappen. Met de interventies:

- Versterken van cultureel programma-aanbod en het makers klimaat op plekken met verschillend karakter (wijk in stad, kern in verstedelijkingsgebied, kern buiten verstedelijkingsgebied) om hiervan te leren en tot een bredere uitrol te komen binnen de cultuurregio.
- Ontwikkelen en leren van gezondheidsbevordering door sport en bewegen op verschillende plekken in de regio.
- Inzetten op de ontwikkeling van enkele 'multifunctionele hubs', met een combinatie van voor die locatie relevante voorzieningen, waaronder mobiliteit, waarbij de maatschappelijke/ particuliere initiatieven een plek krijgen die bijdragen aan de verbinding tussen inwoners in de regio.
- Leren door uitvoeren van enkele innovatieve pilots voor wijk en dorpaanpak waarin meerdere (leefbaarheid)vraagstukken gecombineerd worden.

Opgave D: Samen stevig staan ten tijde van flinke opgaven

Doel en Programmalijn Krachtige regio

Spoor 7: Stevig samen doorwerken

Nog krachtiger samenwerken en leren binnen en buiten de regio om zo doelen te realiseren. Met de interventies:

- Ondersteunen bij het tot ontwikkeling komen van goede initiatieven waarin partijen samenwerken en voor de regio kansrijke initiatieven, die passen bij de langjarige regionale investeringsagenda, verder ondersteunen.
- Neerzetten van structurele monitoring en evaluatie van ontwikkelingen voor de regio, versterkt met regionale kennisontwikkeling en -deling.

Beoogde resultaten

De partijen beogen met de Regio Deal Stedendriehoek 'Sterker in 3D' de doelen te verwezenlijken. Voor de invulling van deze Regio Deal zijn de initiatieven en ideeën, geïnventariseerd voor de aanvraag van deze Regio Deal, het vertrekpunt. In de komende periode van ontwikkeling richting uitvoering ligt de uitdaging er om tot de beste voorstellen te komen die zo impactvol mogelijk zijn voor de regio. De regio maakt voor de beoordeling en monitoring gebruik van een onafhankelijke adviescommissie. De Regio Deal levert een extra impuls op de bestaande regionale inzet door vernieuwing of innovatie in inzet, aanpak en/ of resultaat. Per programmalijn streeft de regio de volgende resultaten na en wordt waar passend een richtinggevend aantal genoemd:

Programmalijn 1 Duurzaam

Spoor 1: Biobased en circulair bouwen en maken

- Een kennisinstituut voor het regionaal verspreiden van ontwikkelde kennis op het gebied van circulair, biobased bouwen en maken;
- Ketenprojecten (streefaantal 1 tot 4) op het gebied van circulair en biobased bouwen, maken en voedsel;
- Stevige regionale samenwerkingsverbanden voor innovatie in de (land)bouw.

Spoor 2: (Smart) Energie hubs met bedrijven, agrariërs en inwoners

- Doorbraken op regionaal niveau waarbij verschillende (vormen van) Energie Hubs bijdragen aan een toekomstbestendig energiesysteem in de regio;
- Projecten (streefaantal 1 tot 4) in transport en opslag van energie die een duurzame energievoorziening in de praktijk mogelijk maken.

Spoor 3: Duurzaam multifunctioneel landgebruik

- Concrete initiatieven (streefaantal 1 tot 4) die knelpunten blootleggen en oplossingsrichtingen bieden voor realisatie van groenblauwe dooradering in de regio;
- Innovatieve aanpakken (streefaantal 1 tot 4) voor de ontwikkeling van nieuwe vormen van toekomstgerichte landbouw.

Programmalijn 2 Divers

Spoor 4: Innovatieve clustervorming

- Realisatie en doorontwikkeling van toonaangevende en vernieuwende leer- en innovatieomgevingen en/of netwerken (streefaantal 1 tot 3) op het gebied van duurzaamheid en digitalisering, aansluitend bij krachtige partners in de regio.

Spoor 5: MKB klaar voor de toekomst

- Bedrijven die concreet aan de slag willen met om- en bijscholing ten behoeve van verduurzaming en digitalisering, kunnen rekenen op goede ondersteuning. De structuur daarvoor staat;
- Bestaande en startende MKB-ondernemers die concreet aan de slag willen met verduurzaming en/ of digitalisering van hun bedrijfsvoering middels bestaand aanbod kunnen rekenen op goede ondersteuning. De structuur daarvoor in de regio staat;
- Op verschillende plekken in de regio staan praktijkleeromgevingen (streefaantal 1 tot 4) met een gezond (financieel) toekomstperspectief. Voor verschillende doelgroepen en gericht op brede technologische toepassingen.

Programmalijn 3 Dichtbij

Spoor 6: Vergroten leefbaarheid

- Initiatieven (streefaantal 3 tot 6) t.b.v. passender cultureel aanbod voor verschillende doelgroepen in verschillende gebieden in de regio;
- Projecten (streefaantal 1 tot 3) waarin de gezondheid van inwoners is bevorderd door sport en bewegen;

- Nieuwe concepten en vormen van multifunctionele hubs die het voorzieningenniveau op verschillende plekken in de regio kunnen versterken en beter toegankelijk maken voor inwoners, inclusief leerpunten voor volgende toepassing op andere plekken in de regio;
- Innovatieve en integrale aanpakken (streefaantal 1 tot 3) die de leefbaarheid in wijken en dorpen verbeteren en waarvan de leerervaringen doorvertaalbaar zijn in de regio;
- Concrete leerpunten voor de regio hoe de bereikbaarheid van voorzieningen in wijken en dorpen vergroot kan worden en of dit de cohesie versterkt.

Programmaliijn 4 Krachtige regio

Spoor 7: Stevig samen doorwerken

- Capaciteit om initiatieven die buiten de regiodeal vallen te helpen richting ondersteuning voor uitvoering;
- Monitor Regio Stedendriehoek die blijvend ontwikkelt en door kennisdeling bijdraagt aan een sterkere regio;
- Efficiënte sturing op doelen van de Regio Stedendriehoek door verdere ontwikkeling van de netwerkorganisatie, explicietere rolinvulling en meer betrokkenheid en draagvlak in de regio.

INZET MIDDELEN REGIO ENVELOP VOOR UITVOERING REGIO DEAL STEDENDRIEHOEK 'STERKER IN 3D'

Uitgangspunten

Uitvoeringsactiviteiten	Maximale rijksbijdrage¹⁾	Benodigde regionale financiering	Totaalbedrag
1. Programmaliijn Duurzaam <i>Druk op ruimte en klimaat</i>	€ 6,8 mln.	€ 6,8 mln.	€13,6 mln.
2. Programmaliijn Divers <i>Kwetsbaarheid economie</i>	€ 6,8 mln.	€ 6,8 mln.	€13,6 mln.
3. Programmaliijn Dichtbij <i>Zorg om leefbaarheid</i>	€ 4,8 mln.	€ 4,8 mln.	€9,6 mln.
4. Programmaliijn Krachtige Regio <i>Stevig samen doorwerken</i>	€ 1 mln.	€ 1 mln.	€ 2 mln.
Uitvoeringskosten (VAT)	€ 0,6 mln.	€ 0,6 mln.	€ 1,2 mln.
Bijdragen totaal maximaal	€ 20,0 mln.	€ 20,0 mln.	€ 40,0 mln.

1) Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW.

De verdeling opgenomen in de tabel geldt als uitgangspunt. Gedurende de looptijd van de Regio Deal kunnen omstandigheden en/of prioriteiten wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, een gewijzigde verdeling over de programmaliijnen afspreken.